

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

V kadencja
Prezes Rady Ministrów
DPS - 140 - 34(3)/06
DPS - 140 - 40(3)/06

Warszawa, 9 maja 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Przekazuję **stanowiska Rządu** do poselskich projektów ustaw:

- **o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych** (druk nr 422),
- o zmianie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk nr 447).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Sprawiedliwości do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

(-) Kazimierz Marcinkiewicz

STANOWISKO RZĄDU

w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk nr 422).

I. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) zmierza do przywrócenia ustawowego zwolnienia od kosztów strony dochodzącej roszczeń powstałych w wyniku szkód górniczych.

Celem poselskiego projektu ustawy ma być utrzymanie w mocy przepisu art. 97 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r. nr 228, poz. 1974), zgodnie z którym w sprawach o naprawienie szkód górniczych powód nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, a postępowanie toczy się na koszt przedsiębiorcy, chyba że roszczenie okaże się oczywiście bezzasadne.

Zgłoszony projekt, według jego autorów, ma utrzymywać dotychczasowy stan prawny korzystny dla osób dotkniętych szkodami górniczymi, polegający na możliwości bezpłatnego dochodzenia odszkodowań z tego tytułu na drodze sądowej.

Autorzy projektu wiążą celowość jego wprowadzenia z koniecznością zapewnienia osobom dochodzącym naprawienia szkód górniczych zwolnienia od kosztów sądowych oraz zapewnienia im poczucia ochrony ze strony państwa w konflikcie z przedsiębiorcami z branży górniczej.

Wskazane cele autorzy projektu zamierzają osiągnąć przez uchylenie w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych art. 134, którego brzmienie jest następujące:

„Art. 134. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.) w art. 97 uchyla się ust. 3.”.

Projekt zakłada, że ustawa wejdzie w życie z dniem 1 marca 2006 r.

Wejście projektowanej ustawy w życie, zdaniem jej autorów, nie spowodowałoby dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

II. Obowiązujący do dnia 2 marca 2006 r. przepis art. 97 ust. 3 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze stanowił, że w sprawach o naprawienie szkód uregulowanych przepisami działu V powód nie miał obowiązku uiszczania kosztów sądowych, a postępowanie toczyło się na koszt przedsiębiorcy, chyba że roszczenie okazało się oczywiście bezzasadne. Taka regulacja zwalniała w całości od kosztów sądowych stronę dochodzącą odszkodowania związanego ze szkodą powstałą w wyniku ruchu zakładu górniczego, przenosząc całkowite obciążenie finansowe w tym zakresie na przedsiębiorcę. Wyłącznie w przypadku oczywistej bezzasadności roszczenia istniała możliwość obciążenia kosztami sądowymi strony dochodzącej odszkodowania.

Przepis ten został uchylony przez art. 134 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) z dniem 2 marca 2006 r.

W obecnym stanie prawnym osoby dochodzące odszkodowań za szkody powstałe w wyniku ruchu zakładu górniczego zobowiązane są do ponoszenia kosztów sądowych. Zwolnienia od ponoszenia tych kosztów mogą domagać się na zasadach ogólnych przewidzianych w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

III. Odnosząc się do poselskiego projektu ustawy zważyć należy, że nie przyniesie on zamierzonego przez autorów skutku, gdyż - jak wskazano wyżej - z dniem wejścia w życie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych utracił moc przepis art. 97 ust. 3 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze. Uchylenie art. 134 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie spowoduje, że wymieniony przepis art. 97 ust. 3 będzie ponownie obowiązywać.

Zważyć trzeba również, że zgodnie z zasadami techniki prawodawczej zawartymi w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. Nr 100, poz. 908), nie nowelizuje się przepisów zmieniających inną ustawę – (§ 91 ust. 1). Można wyjątkowo jedynie znowelizować te przepisy w okresie ich *vacatio legis*, ale tylko jeżeli jest to konieczne dla wyeliminowania rażącego błędu w przepisach zmieniających ogłoszonej ustawy – (§ 91 ust. 2). Propozycja uchylenia w ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych art. 134 jest zatem sprzeczna z powyższą zasadą, gdyż ustawa o kosztach sądowych weszła już w życie.

IV. Dostrzegając wagę problemu i negatywny wydzźwięk społeczny, jaki miało uchylene ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych dla podmiotów dochodzących odszkodowań z tytułu szkód górniczych, Ministerstwo Sprawiedliwości zdecydowało się na opracowanie nowelizacji ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w tym zakresie. Projekt ustawy będący obecnie przedmiotem uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych zawiera propozycję rozszerzenia katalogu podmiotów korzystających z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych poprzez dodanie w art. 96 w ust. 1 pkt 12 w brzmieniu:

„12) strona dochodząca odszkodowania za szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego, o których mowa w dziale V ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).”

W projekcie przewiduje się również możliwość obciążenia takiej strony kosztami sądowymi w razie, gdy powództwo okaże się oczywiście bezzasadne. Projekt zakłada także zwrot z urzędu powodowi kosztów sądowych uiszczonych po dniu 2 marca 2006 r. w sprawach, o których mowa powyżej. Tym samym likwiduje negatywne następstwa spowodowane uchycieniem art. 97 ust. 3 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Przygotowany projekt jest poprawny legislacyjnie, w przeciwieństwie do projektu poselskiego i zawiera kompleksowe rozwiązanie problemu związanego z dochodzeniem odszkodowań za szkody górnicze. Obejmuje również szereg innych niezbędnych zmian ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, uzasadnionych zmianą stanu prawnego w okresie jej *vacatio legis*.

V. Doceniając wagę problemu wskazanego w poselskim projekcie ustawy oraz popierając zamierzony cel projektodawców, tzn. zwolnienie od kosztów sądowych strony dochodzącej naprawienia szkody górniczej, Rada Ministrów, po rozważeniu przedstawionych wyżej argumentów, nie może jednak podjąć decyzji o rekomendowaniu kontynuowania prac legislacyjnych nad projektem w obecnym kształcie.